

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General d'Administració,
Ordenació i Inspecció Educatives

Decret 72/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4 de maig), a l'article 6.2, estableix que el Govern de l'Estat ha de fixar els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims. Els ensenyaments mínims determinen els aspectes essencials del currículum en relació amb els objectius, les competències bàsiques, els continguts i els criteris d'avaluació, de manera que assegurin una formació comuna a tot l'alumnat i garanteixin la validesa dels títols corresponents al sistema educatiu espanyol. L'article 6.4 de la Llei esmentada disposa que les administracions educatives competents han d'establir el currículum dels diferents ensenyaments que hi són regulats.

El Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu (BOE núm. 167, de 14 de juliol) establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en el capítol III, a l'article 5, disposa la implantació de la nova ordenació dels ensenyaments regulada per la Llei esmentada: per a l'any acadèmic 2007-08, el primer i segon curs de l'educació primària, per a l'any acadèmic 2008-09, el tercer i quart curs, i per a l'any acadèmic 2009-10, el cinquè i sisè curs de l'educació primària. Des del moment de la seva implantació deixaran d'impartir-se, progressivament, els ensenyaments corresponents de l'educació primària, regulats per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE núm. 238, de 4 d'octubre).

L'Ordre ECI/1845/2007, de 19 de juny, estableix els elements dels documents bàsics d'avaluació de l'educació bàsica regulada per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, així com els requisits formals derivats del procés d'avaluació necessaris per garantir la mobilitat de l'alumnat.

Atès que per raons alienes al sistema educatiu no es pogueren dictar en el temps previst les normes corresponents a l'ordenació curricular, l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 2 d'agost de 2007, va establir el currículum dels primer cicle d'educació primària, per al curs 2007-08, a les Illes Balears (BOIB núm. 123, de 14 d'agost de 2007).

La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32, d'1 de març), a l'article 36.2, estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1998), i d'acord amb la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i l'article 5.3 del Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària (BOE núm. 293, de 8 de desembre), i d'acord també amb l'article 7.1 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, (BOIB núm. 83, de 14 de juny), correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum de l'educació primària.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOCAIB núm. 15, de 20 de maig), reconeix la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius. El Decret 92/1997, de 4 de juliol, regula l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els nivells educatius i en tots els centres docents no universitaris (BOCAIB núm. 89, de 17 de juliol). L'Ordre de 12 de maig de 1998 regula l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua de l'ensenyament en els centres docents no universitaris (BOCAIB núm. 69, de 26 de maig).

Aquest Decret fixa les orientacions metodològiques, les competències bàsiques, els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació corresponents al conjunt de l'etapa i a cadascuna de les àrees que la integren o configuren a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Per a cada àrea s'ofereixen orientacions metodològiques, es descriu la contribució que aquesta fa al desenvolupament de les competències bàsiques, els objectius generals, els continguts, organitzats per cicles i distribuïts en blocs, i els criteris d'avaluació, procurant que a totes les àrees s'abordin coneixements de caràcter instrumental, lingüístic, matemàtic, científic i tecnològic.

L'etapa de l'educació primària és especialment important, perquè inicia l'escolarització obligatòria i cimenta les bases de les competències bàsiques que es desenvolupen en aquesta etapa i es completaran en l'educació secundària obligatòria. Les competències bàsiques es refereixen als aprenentatges que, des d'un enfocament integrador i funcional, es consideren imprescindibles per a la realització personal, intel·lectual, cultural, social i emocional de la persona, per a la seva incorporació a la vida adulta i per permetre l'aprenentatge al llarg de la vida. En l'educació primària s'adquireixen, a més, els instruments necessaris per assolir l'autonomia i la responsabilitat en la pròpia formació, per a l'adquisició de l'esperit crític, la participació i el compromís individual i col·lectiu amb l'entorn, per compartir el propi bagatge cultural, històric i lingüístic, i per aconseguir la salut i el benestar personal.

El currículum que estableix aquest Decret parteix dels principis de qualitat de l'educació, d'inclusió i d'equitat que garanteixen la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat i el respecte, a més de l'esforç compartit per tots els membres de la comunitat educativa. El tractament dels continguts de les diferents àrees que el componen s'ha de realitzar de manera global, a través de situacions funcionals que potenciïn la significativitat. La vinculació dels aprenentatges amb l'entorn i la participació dels alumnes en el procés educatiu en si contribueixen a capacitar-los per aprendre a aprendre i a fer significatius i funcionals els aprenentatges, i augmentar, al mateix temps, el seu sentit de la responsabilitat, l'autonomia personal i la confiança en les seves possibilitats.

Els reptes dels canvis tecnològics i socials als quals ens enfrontam fan que, en aquesta etapa de l'educació primària, sigui necessari disposar d'ancoratges sòlids en què fonamentar tota actuació posterior i dipositar l'abundant informació que els alumnes han de manejar, permetent-los i estimulants-los a mantenir l'afany d'aprendre durant tota la vida. D'aquí la transcendència d'encoratjar l'interès per la lectura, el domini de l'escriptura i, en general, dels llenguatges essencials (lingüístic, matemàtic, tecnològic), incloent-hi el coneixement d'almenys una llengua estrangera, fonamental si tenim en compte el context europeu i la comunicació universalitzada del món en el qual vivim. Totes les àrees del currículum inclouen continguts relacionats amb la comprensió i expressió oral i escrita, amb les tecnologies de la informació i la comunicació i amb els mètodes de treball personal i cooperatiu.

El procés d'ensenyament i d'aprenentatge en les diferents àrees, lògicament, està condicionat per l'edat i les característiques de cada un dels alumnes, però ha d'atendre especialment els aprenentatges imprescindibles per seguir construint a les etapes següents. Les habilitats, capacitats, destreses, actituds i continguts que assoleixin, fins i tot partint de l'entorn més proper, no seran complets, per tant, si no s'insereixen en el seu context, sobretot en el cas de les àrees humanístiques i socials. Les idees sobre els entorns naturals, socials i culturals de la nostra comunitat, de l'Estat espanyol i d'Europa com a contextos principals, han d'estar presents en totes les àrees. El reconeixement i l'estima de les característiques, de la cultura i de la llengua de la nostra Comunitat, des del respecte, el reconeixement i l'interès per les característiques, cultura i llengües d'altres indrets, són pilars culturals l'assumpció dels quals és el principal instrument d'integració social i d'adquisició de valors compartits.

Tot aquest conjunt d'elements, en una concepció d'escola com a comunitat d'aprenentatge, amb un clima de treball que ofereixi possibilitats diversificades, de diàleg, de respecte cap als altres, d'interès per conèixer, de tasques i responsabilitats compartides, i d'atenció a tot l'alumnat, facilita la convivència i potencia l'adquisició dels valors i dels mecanismes de funcionament democràtics.

El paper del professorat és essencial: escolta, orienta, estimula, guia les recerques i descobertes, fomenta el diàleg, la creativitat i l'adquisició de l'esperit crític, dóna suport i ofereix models i reptes. És fonamental una acció tutorial adequada, que atengui les característiques personals i del grup.

La configuració del currículum, per tant, ha de desenvolupar-se amb la suficient flexibilitat perquè els centres, en l'ús de la seva autonomia, puguin adaptar-se a les diferències individuals i al seu entorn socioeconòmic i cultural per mitjà del projecte educatiu, de manera que tots els alumnes puguin arribar al grau de formació que les seves condicions els permetin.

Per això, en aquest Decret es configuren els elements organitzatius suficients perquè els equips docents adoptin les decisions relatives a la distribució dels continguts i dels criteris d'avaluació en el cicle, així com la seqüenciació i

l'estructuració en unitats didàctiques que han de quedar reflectides a les programacions corresponents.

Per tot això, a proposta de la consellera d'Educació i Cultura, d'acord amb el Consell Consultiu, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 27 de juny de 2008,

DECRET

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret, d'acord amb allò que estableix la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, constitueix el desplegament normatiu per a l'educació primària d'allò que disposa l'article sisè de l'esmentada Llei i integra el que regula el Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària.
2. Aquest Decret és d'aplicació en els centres docents públics i privats de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments d'educació primària.

Article 2

Principis generals

1. L'etapa de l'educació primària, que té caràcter obligatori i gratuït, consta de sis cursos acadèmics, que es cursaran ordinàriament entre els sis i els dotze anys. Comprèn tres cicles de dos anys cada un i s'organitza en àrees amb un caràcter global i integrador.
2. L'acció educativa en aquesta etapa es basa en el principi de l'educació personalitzada i de l'orientació permanent, ha de procurar la integració de les diferents experiències i aprenentatges de l'alumnat i s'ha d'adaptar als seus ritmes de treball, per tal de garantir una progressió satisfactòria de tot l'alumnat d'acord amb les capacitats i els interessos de cadascú.
3. En el conjunt de l'etapa, l'acció tutorial ha d'orientar el procés educatiu individual i col·lectiu de l'alumnat.

4. En les situacions educatives de l'àmbit escolar han d'estar implícits els valors que sustenten l'educació per a la democràcia i per al coneixement i la pràctica dels drets humans; l'educació moral i cívica; l'educació per a la igualtat d'oportunitats; l'educació per a la pau, per a la igualtat dels drets i deures de les persones, per a la interculturalitat i per a la construcció europea; l'educació ambiental i del consumidor; l'educació viària, com també l'educació per a la salut i l'educació sexual, perquè aquests àmbits no poden treballar-se de manera aïllada ja que estan íntimament relacionats entre si i amb totes les matèries del currículum.
5. La Conselleria d'Educació i Cultura propiciarà una distribució equilibrada de l'alumnat que s'incorpori en qualsevol moment de l'etapa entre els centres sostinguts amb fons públics. Els centres d'educació primària han d'adoptar mesures d'acolliment i adaptació per a aquest alumnat.
6. L'educació primària ha de ser impartida per mestres, que tendran competència docent en totes les àrees de l'etapa i en les tutories de l'alumnat. Els ensenyaments de música, d'educació física, d'idiomes estrangers o d'aquells altres ensenyaments que es determinin seran impartits pels mestres amb l'especialització o la qualificació corresponent, d'acord amb l'establert a l'article 93 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
7. L'educació primària ha de mantenir la coherència necessària amb l'educació infantil i amb l'educació secundària obligatòria i garantir la coordinació entre les etapes, per tal d'assegurar una transició adequada de l'alumnat entre etapes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.

Article 3

Finalitats

L'ensenyament de l'educació primària, en relació amb l'alumnat, té com a finalitats:

- a) Aconseguir el desenvolupament individual de les capacitats cognitives, motrius, d'equilibri personal, de relació i d'inserció social que li permeti

actuar amb autonomia als àmbits familiar, escolar i social amb què es relaciona, mitjançant una formació comuna a tots els infants.

- b) Adquirir els elements bàsics de la cultura, els aprenentatges relatius a l'expressió i la comprensió oral i escrita, a la lectura, a l'escriptura, al càlcul, a la geometria i al raonament lògic, i a l'expressió gràfica, artística i corporal.
- c) Aconseguir una interacció progressiva amb el medi amb una actitud positiva i de respecte.
- d) Adquirir la consciència de pertànyer a la comunitat de les Illes Balears i valorar les actituds solidàries i no discriminatòries, per tal d'assumir els deures i exercir els drets com a ciutadans i ciutadanes.

Article 4

Objectius

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar les capacitats que permetin a l'alumnat:

- a) Conèixer els valors i les normes de convivència per actuar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar una actitud responsable i solidària que afavoreixi un clima propici per a la llibertat personal, l'aprenentatge i la convivència.
- c) Desenvolupar hàbits de treball individual i col·lectiu, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, responsabilitat, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge.
- d) Adquirir habilitats per a la prevenció i la resolució pacífica de conflictes, que li permetin actuar amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb els quals es relaciona.
- e) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats de dones i homes, i la no-discriminació de persones amb discapacitat.
- f) Conèixer i utilitzar adequadament la llengua catalana i la llengua castellana, tant oralment com per escrit, de manera que puguin ser emprades com a llengües de comunicació i d'aprenentatge.
- g) Adquirir la competència comunicativa necessària en una llengua estrangera per desenvolupar-se en situacions quotidianes.

- h) Adquirir l'hàbit de la lectura com una via d'accés a la informació, al coneixement i al plaer.
- i) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història, el patrimoni artístic i cultural, especialment els corresponents a les Illes Balears i els dels altres territoris de parla catalana, reforçant així el sentiment de pertinença a l'àmbit cultural i lingüístic català, i entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i dels individus.
- j) Valorar la tasca ben feta com a condició necessària per a l'aprofitament eficaç dels aprenentatges.
- k) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la vida quotidiana.
- l) Conèixer i valorar l'entorn natural, social i cultural i així contribuir a despertar actituds i hàbits positius per aplicar-los a l'entorn immediat i mediat.
- m) Iniciar-se en la utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació i desenvolupar un esperit crític davant els missatges que rep i elabora.
- n) Iniciar-se en la valoració i en la producció de les diverses manifestacions artístiques, com a mitjà d'expressió i comprensió per desenvolupar la sensibilitat estètica i la comunicació en aquests llenguatges.
- o) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.
- p) Conèixer i valorar els altres éssers vius i adoptar maneres de comportament que afavoreixin la seva cura.
- q) Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- r) Adquirir els elements bàsics d'una correcta educació viària i actituds de respecte que incideixen en la prevenció d'accidents de tràfic.

Article 5

Principis metodològics i pedagògics

1. En aquesta etapa s'ha de posar especial èmfasi a l'atenció a la diversitat de l'alumnat, a l'atenció individualitzada orientada a aconseguir el màxim

desenvolupament de cada un dels alumnes i a la prevenció i resposta a les dificultats d'aprenentatge identificades prèviament o a aquelles que sorgeixin al llarg de l'etapa.

2. Sense perjudici del seu tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, s'han de treballar a totes les àrees la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació i l'educació en valors.
3. Per tal de fomentar l'hàbit de la lectura s'hi ha de dedicar un temps diari, no inferior a trenta minuts.
4. La metodologia didàctica ha de ser fonamentalment comunicativa, activa i participativa, adreçada a l'assoliment dels objectius i, especialment, a aquells aspectes més directament relacionats amb les competències bàsiques.
5. L'acció educativa ha de procurar la integració dels aprenentatges posant de manifest les relacions entre les àrees i la seva vinculació amb la realitat. També s'ha de promoure el treball en equip i afavorir una progressiva autonomia dels alumnes que contribueixi a desenvolupar la capacitat d'aprendre per si mateixos.
6. S'ha de fomentar el treball en equip dels mestres, afavorint la coordinació dels integrants dels equips docents.

Article 6

La llengua catalana com a llengua de l'ensenyament, l'aprenentatge i la comunicació

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, serà utilitzada com la llengua de l'ensenyament, l'aprenentatge i la comunicació amb la finalitat que, en acabar aquesta etapa, l'alumnat tenguí una competència que li permeti comunicar-se amb els altres alumnes i amb el professorat i, en iniciar l'educació secundària obligatòria, pugui seguir les matèries corresponents impartides en aquesta llengua.

Article 7

Àrees de coneixement

1. D'acord amb el que estableix l'article 18 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, les àrees de l'educació primària que s'imparteixen en tots els cicles d'aquesta etapa són les següents:
 - Coneixement del medi natural, social i cultural
 - Educació artística
 - Educació física
 - Llengua castellana i literatura
 - Llengua catalana i literatura
 - Llengua estrangera
 - Matemàtiques
2. En un dels cursos del tercer cicle de l'etapa, a les àrees incloses a l'apartat anterior, s'hi ha d'afegir la d'educació per a la ciutadania i els drets humans, en la qual s'ha de prestar una atenció especial a la igualtat pel que fa a drets i oportunitats entre dones i homes.
3. En el tercer cicle de l'etapa, la Conselleria d'Educació i Cultura pot afegir-hi una segona llengua estrangera.
4. L'àrea d'educació artística ha de distribuir l'horari equitativament entre educació plàstica i música.
5. Les àrees que tinguin caràcter instrumental per a l'adquisició d'altres coneixements han de rebre una consideració especial.
6. La comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació i l'educació en valors s'han de treballar en totes les àrees.
7. L'organització en àrees s'entén sens perjudici del caràcter global de l'etapa, atesa la necessitat d'integrar les diverses experiències i aprenentatges de l'alumnat en aquestes edats.

Article 8 Currículum

1. S'entén per *currículum* de l'educació primària el conjunt d'objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació que han de guiar la pràctica educativa en aquesta etapa.
2. Els centres docents han de desenvolupar i completar, en el seu cas, el currículum de les diferents àrees establert a l'annex d'aquest Decret mitjançant les programacions didàctiques corresponents, d'acord amb allò que estableix l'article 12 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Article 9

Competències bàsiques

1. S'entén per competència la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers.
2. En el context d'aquest Decret, tendran la consideració de competències bàsiques aquelles que permetin a l'alumnat assolir la seva realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.
3. Les competències bàsiques que l'alumnat ha de treballar per assolir uns nivells adients al final d'aquesta etapa són:
 - a) Competència en comunicació lingüística
 - b) Competència matemàtica
 - c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
 - d) Tractament de la informació i competència digital
 - e) Competència social i ciutadana
 - f) Competència cultural i artística
 - g) Competència per aprendre a aprendre
 - h) Autonomia i iniciativa personal

4. La concreció dels currículums que realitzen els centres s'ha d'orientar a facilitar el desenvolupament d'aquestes competències. La contribució de cada àrea al desenvolupament de les competències bàsiques s'inclou a l'annex d'aquest Decret.
5. L'organització i el funcionament dels centres, les activitats docents, les formes de relació que s'estableixin entre els integrants de la comunitat educativa i les activitats complementàries i extraescolars han de facilitar també el desenvolupament de les competències bàsiques.
6. La lectura constitueix un factor primordial per al desenvolupament de les competències bàsiques. Els centres, en organitzar la seva pràctica docent, han de garantir la incorporació d'un temps diari de lectura, no inferior a trenta minuts, al llarg de tots els cursos de l'etapa.

Article 10

Horari

1. La consellera d'Educació i Cultura ha d'establir, mitjançant una Ordre, la distribució de l'horari lectiu setmanal.
2. L'horari assignat a cada àrea ha d'entendre's com el temps necessari per al treball en cadascuna de les àrees, sense deixar de considerar el caràcter global i integrador de l'etapa.
3. Els centres docents poden ampliar l'horari escolar en els termes que estableixi la consellera d'Educació i Cultura en la corresponent Ordre.

Article 11

Programacions didàctiques

1. Els centres docents han de desenvolupar, completar, adequar i concretar els currículums mitjançant les programacions didàctiques.
2. L'equip de cicle és l'òrgan responsable de l'elaboració de les programacions didàctiques. En l'elaboració d'aquestes programacions s'ha de tenir en compte les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre.

3. Les programacions han d'incloure, com a mínim, la contribució de cada àrea al desenvolupament de les competències bàsiques; l'adequació i la seqüenciació dels objectius generals de les àrees; la seqüència dels continguts al llarg de cada curs; els mètodes pedagògics; les activitats d'ampliació i reforç; els criteris d'avaluació i qualificació; els procediments de suport i de recuperació, i les estratègies i els procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.
4. Les programacions han de preveure les adequacions necessàries per atendre l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu. Han d'incloure els plans d'actuació i les mesures de suport amb la finalitat de facilitar a l'alumnat el desenvolupament de les competències bàsiques i l'assoliment dels objectius d'aquesta etapa.
5. Amb la finalitat d'estimular l'interès i l'hàbit de lectura i millorar l'expressió oral, els equips de cicle han d'incloure en les seves programacions didàctiques activitats que contribueixin a millorar la comprensió lectora i la capacitat d'expressió.
6. Els equips de cicle han de fomentar la utilització de les tecnologies de la informació i de les comunicacions per a l'aprenentatge de totes les àrees.
7. Les programacions didàctiques són públiques i han d'estar a l'abast de la comunitat educativa. Els centres han de donar publicitat especial als criteris d'avaluació i de qualificació, a les mesures de recuperació i als objectius educatius.

Article 12

Tutoria i cicles

1. L'acció tutorial ha d'orientar el procés educatiu individual i col·lectiu de l'alumnat.
2. Cada grup d'alumnes ha de tenir un mestre o mestra com a tutor o tutora, designat pel director del centre. La funció tutorial implica la coordinació de les activitats de tutoria i dur a terme el conjunt d'accions educatives que contribueixen a l'adquisició de les competències bàsiques de l'alumnat, a dirigir-lo, orientar-lo i donar-li suport en el seu procés educatiu per

aconseguir la seva maduresa i autonomia. Aquesta acció tutorial ha d'atendre al desenvolupament intel·lectual, afectiu, psicomotriu, social i moral de l'alumnat, i li ha de permetre trobar respostes a aquells aspectes que també són part de la seva formació, però que generalment resten fora de les programacions específiques. D'aquesta manera, contribueix a la formació de la personalitat i afavoreix la reflexió sobre els factors personals i les exigències socials que condicionen els seus desitjos i decisions pel que fa al seu futur.

3. El mestre tutor o mestra tutora ha de mantenir una relació permanent amb la família, a fi de facilitar l'exercici dels drets reconeguts en l'article 4.1. *d)* i *g)* de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.

L'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i en la implicació de l'alumnat i les seves famílies en la dinàmica del centre.

4. Tot el conjunt de mestres que intervenen en un grup d'alumnes, amb la coordinació del tutor o tutora responsable del grup, n'ha d'exercir l'acció tutorial.
5. El cicle constitueix la unitat curricular temporal d'organització i avaluació, i els tres cicles mantenen una continuïtat al llarg de tota l'etapa.
6. L'equip de cicle està constituït pel mestre tutor o mestra tutora de cada grup i els mestres especialistes que cobreixen les diferents àrees del currículum i les necessitats de l'alumnat. Ha de desenvolupar el treball de manera que garanteixi la necessària unitat de programació i d'avaluació.
7. S'ha d'afavorir la continuïtat del professorat en un mateix grup al llarg de tot el cicle, especialment en el primer. En tot cas, s'ha de prioritzar la continuïtat del tutor.
8. L'organització del centre ha de garantir la coordinació entre els equips dels diferents cicles.

Article 13

Avaluació

1. L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat d'educació primària ha de ser contínua i global i ha de tenir en compte el seu progrés en el conjunt de les distintes àrees del currículum.
2. Els mestres han d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la pràctica docent en si.
3. L'avaluació de l'alumnat s'ha de dur a terme tenint en compte els diferents elements del currículum. Els criteris d'avaluació de les àrees han de ser referent fonamental per valorar tant el grau d'adquisició de les competències bàsiques com el de consecució dels objectius.
4. En el context del procés d'avaluació contínua, quan el progrés d'un alumne o alumna no sigui l'adequat, s'han d'establir mesures de reforç educatiu. Aquestes mesures s'han d'adoptar en qualsevol moment del cicle, tan aviat com es detectin les dificultats, i han d'estar dirigides a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu.
5. L'equip docent de grup, constituït pel conjunt de mestres de l'alumne o alumna coordinats pel mestre tutor o mestra tutora, ha d'actuar de manera col·legiada al llarg del procés d'avaluació i en l'adopció de les decisions que en resultin. El procés i els documents d'avaluació es regeixen per l'Ordre ECI/1845/2007, de 19 de juny, i per la corresponent Ordre de la consellera d'Educació i Cultura.
6. Els pares i mares o tutors han de saber la situació acadèmica de l'alumne o alumna i les decisions relatives al procés que segueix, així com el seu progrés educatiu.

Article 14 Promoció

1. En finalitzar cadascun dels cicles, i com a conseqüència del procés d'avaluació, els mestres del grup han de prendre les decisions corresponents sobre la promoció de l'alumnat, i s'han de tenir en compte especialment la informació i el criteri del tutor o tutora.

2. S'accedeix al cicle educatiu següent sempre que es consideri que s'ha assolit el desenvolupament corresponent de les competències bàsiques i el grau de maduresa adequat. S'hi accedeix, així mateix, sempre que els aprenentatges no assolits no impedeixin seguir amb aprofitament el nou cicle. En aquest cas, l'alumnat ha de rebre els suports necessaris per a recuperar aquests aprenentatges.
3. Quan un alumne o alumna no hagi aconseguit les condicions assenyalades en l'apartat anterior, romandrà un any més en el mateix cicle. Aquesta mesura es podrà prendre una sola vegada al llarg de l'educació primària i haurà d'anar acompanyada d'un pla específic de reforç. Els centres han d'organitzar el pla corresponent, d'acord amb el que estableixi la consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent.
4. S'accedeix a l'etapa de l'educació secundària obligatòria si s'ha assolit el desenvolupament corresponent de les competències bàsiques i l'adequat grau de maduresa. S'accedeix, així mateix, sempre que els aprenentatges no assolits no impedeixin seguir amb aprofitament la nova etapa. En aquest cas, l'alumnat ha de rebre els suports necessaris per a recuperar aquests aprenentatges.

Quan no es compleixin les condicions assenyalades en el paràgraf anterior, no es pot promocionar a l'etapa següent si no s'han esgotat les mesures previstes en els articles 13.4 i 14.3 d'aquest Decret.

Article 15

Informe d'aprenentatge

D'acord amb allò que estableix l'article 20.5 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en finalitzar l'etapa s'ha d'elaborar un informe individualitzat sobre el grau d'adquisició dels aprenentatges de cada un dels alumnes, especialment els que condicionin més el seu progrés educatiu i aquells altres aspectes que es considerin rellevants per a garantir una atenció individualitzada. S'ha de garantir la confidencialitat d'aquesta informació en determinar les característiques dels informes i en els mecanismes de coordinació amb l'etapa educativa següent que s'estableixin.

Article 16

Atenció a la diversitat

1. Tot l'alumne o alumna, amb independència de les seves especificitats individuals o de caràcter social, té dret a una educació bàsica adequada a les seves necessitats i característiques. Pel que fa a les mesures d'atenció a la diversitat, s'ha d'atendre a allò que disposa l'article 13 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
2. Els centres docents, amb la finalitat de facilitar l'accessibilitat al currículum, han de realitzar adaptacions curriculars, a fi d'atendre l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu. Aquestes adaptacions curriculars s'han de realitzar cercant el màxim desenvolupament possible de les competències bàsiques i dels objectius corresponents al nivell educatiu; l'avaluació ha de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions.

La consellera d'Educació i Cultura establirà mitjançant l'Ordre corresponent, els procediments oportuns quan sigui necessari realitzar adaptacions que s'apartin significativament dels continguts i criteris d'avaluació del currículum.

3. S'entén per alumnat amb necessitats educatives especials aquell que requereix, durant un període de la seva escolarització o al llarg de tota l'escolarització, determinats suports i atencions educatives específiques derivades d'una discapacitat, de trastorns greus de conducta o emocionals, o de trastorns generalitzats de desenvolupament.

La Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat realitzarà la identificació i valoració de l'alumnat amb necessitats educatives especials mitjançant professionals amb la qualificació adient adscrits als equips d'orientació. Aquests professionals establiran, en cada cas, els plans d'actuació en relació amb les necessitats educatives de cada alumne o alumna, comptant amb el parer dels pares, de l'equip directiu i del professorat del centre corresponent.

La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'aportar els recursos humans i materials necessaris, i ha d'establir els criteris i mecanismes per garantir l'atenció integrada i normalitzada en els centres educatius ordinaris de l'alumnat amb necessitats educatives especials temporals o permanents, a fi que puguin assolir els objectius generals que s'estableixen per a tot l'alumnat.

4. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'escolaritzar l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu que s'incorpora al sistema educatiu fent una distribució equilibrada entre els centres de cada zona sostinguts amb fons públics.
5. L'escolarització d'aquells alumnes que s'incorporen tardanament al sistema educatiu es fa atenent a les seves circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic. Quan presentin greus mancances en el coneixement de la llengua i cultura catalana i/o castellana, han de rebre una atenció específica que, en tot cas, ha de ser simultània a la seva escolarització en els grups ordinaris, amb els quals han de compartir el major temps possible de l'horari setmanal.

Els alumnes de segon i tercer cicle que presentin un desfasament en el seu nivell de competència curricular de més d'un cicle poden ser escolaritzats en un curs inferior al que els correspondria per edat, sempre que l'esmentada escolarització els permeti completar l'etapa en els límits d'edat establerts amb caràcter general; si se supera aquest desfasament, s'han d'incorporar al grup que els correspon per edat. Per a aquest alumnat, els centres han d'adoptar les mesures de reforç necessàries que facilitin la seva integració escolar i la recuperació del seu desfasament i li permetin continuar amb aprofitament els seus estudis.

6. L'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, identificat com a tal per personal amb la deguda qualificació i en els termes que determini la consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent, s'ha de flexibilitzar de manera que pugui anticipar-se un curs la seva incorporació a l'etapa o reduir-se'n la durada, quan es prevegi que aquesta mesura és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i la seva socialització. Així mateix es poden incloure

mesures d'enriquiment curricular mitjançant les adaptacions curriculars corresponents.

7. Sense perjudici d'allò que estableix l'article 20.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials en centres ordinaris en aquesta etapa pot perllongar-se un any més, sempre que això n'afavoreixi la integració socioeducativa.

L'escolarització en unitats o centres específics d'educació especial només s'ha de fer quan les necessitats de l'alumnat no puguin ser ateses en les aules ordinàries i/o quan el pla d'actuació corresponent s'allunyi significativament dels currículums ordinaris.

8. Les mesures d'atenció a la diversitat que adopti cada centre han de formar part del seu projecte educatiu, de conformitat amb el que estableix l'article 121.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Article 17

Autonomia dels centres

Els centres docents disposen de l'autonomia que els confereix l'article 11 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Article 18

Avaluació de diagnòstic

1. L'avaluació de diagnòstic, regulada en l'article 21 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que han de realitzar tots els alumnes en finalitzar el segon cicle de l'educació primària, no té efectes acadèmics, té caràcter formatiu i orientador per als centres, i informatiu per a les famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. En cap cas, els resultats d'aquestes avaluacions no poden ser utilitzats per establir classificacions dels centres.

2. La Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives proporcionarà als centres els models i suports pertinents, a fi que tots puguin realitzar de manera adequada aquestes avaluacions.
3. Els centres i l'Administració educativa utilitzaran els resultats d'aquestes avaluacions, entre altres fins, per organitzar, en el tercer cicle de l'educació primària, mesures de reforç per als alumnes que en requereixin, dirigides a garantir que tot l'alumnat assoleixi les competències bàsiques corresponents. Així mateix, aquests resultats permetran, juntament amb l'avaluació dels processos d'ensenyament i la pràctica docent, analitzar, valorar i reorientar, si s'escau, les actuacions desenvolupades en els dos primers cicles de l'etapa.

Article 19

Cooperació amb els pares, mares o tutors

1. Els centres han de cooperar estretament amb els pares, mares o tutors i establir mecanismes per afavorir la seva participació en el procés educatiu dels fills.
2. Els centres han d'adoptar mesures de comunicació periòdica amb els pares, mares o tutors, per tal d'informar-los i orientar-los sobre els processos d'ensenyament, aprenentatge i avaluació dels infants.

Article 20

Coordinació amb l'educació infantil i l'educació secundària obligatòria

Per facilitar la continuïtat del procés educatiu, els centres d'educació primària han d'establir mecanismes de coordinació amb els centres i mestres d'educació infantil i amb els centres i professors d'educació secundària obligatòria. La Direcció General de Planificació i Centres ha de preveure les mesures necessàries per fer efectiva aquesta coordinació.

Disposició addicional única Ensenyaments de religió

1. Els ensenyaments de religió s'inclouen en l'educació primària d'acord amb allò que estableix la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
2. La Conselleria d'Educació i Cultura garantirà que, a l'inici de cada curs, els pares o tutors dels alumnes puguin manifestar la seva voluntat que aquests rebin o no ensenyaments de religió.
3. Els centres docents han de disposar les mesures educatives perquè els alumnes, els pares o tutors dels quals hagin manifestat la seva voluntat de no cursar ensenyaments de religió, rebin l'atenció educativa adequada, a fi que l'elecció d'una opció o l'altra no suposi cap discriminació. Aquesta atenció, en cap cas no ha de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol àrea de l'etapa. Les mesures organitzatives que disposin els centres han de ser incloses en el seu projecte educatiu perquè pares, tutors i alumnes les coneguin amb anterioritat.
4. El currículum de l'àrea de religió catòlica és l'establert per l'Ordre ECI 1957/2007, de 6 de juny, per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a l'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria (BOE núm. 158 de 3 de juliol). El currículum de les altres confessions religioses amb les quals l'Estat ha subscrit acords de cooperació és competència de les autoritats religioses corresponents.
5. L'avaluació de l'àrea de religió catòlica s'ha de realitzar en els mateixos termes i amb els mateixos efectes que la de les altres àrees de l'educació primària. L'avaluació de l'ensenyament de les diferents confessions religioses s'ha d'ajustar als criteris establerts en els acords de cooperació subscrits per l'Estat espanyol.
6. Amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència entre tot l'alumnat, les qualificacions que s'hagin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no s'han de computar en les convocatòries en què hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics.

Disposició transitòria única

Vigència del Decret 67/2001, de 4 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears

El currículum d'aquesta etapa s'ha de regir pel Decret 67/2001, de 4 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, fins a l'entrada en vigor de la nova ordenació de l'educació primària establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Disposició derogatòria única **Derogació normativa**

1. Queda derogat el Decret 67/2001, de 4 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, d'acord amb la disposició transitòria única d'aquest Decret.
2. Queda derogat el Decret 92/2004, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.
3. Queda derogada l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 2 d'agost de 2007, per la qual s'estableix el currículum del primer cicle d'educació primària, per al curs 2007-08, a les Illes Balears (BOIB núm. 123, de 14 d'agost de 2007).

Disposició final primera **Desplegament**

S'autoritza la consellera d'Educació i Cultura a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per aplicar i desplegar aquest Decret.

Disposició final segona **Entrada en vigor**

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. D'acord amb allò que estableix la disposició transitòria única, aquest Decret s'ha d'aplicar a partir de l'any acadèmic 2008-09 en els cursos de primer, segon, tercer i quart, i a partir de l'any acadèmic 2009-10 en els cursos de cinquè i sisè.

Palma, 27 de juny de 2008

EL PRESIDENT

Francesc Antich Oliver

La consellera d'Educació i Cultura

Bàrbara Galmés Chicón